

UVOD

Balkansko poluostrvo je odavnina bilo poprište i stanište različitih društvenih, etničkih, konfesionalnih i drugih zajednica. Neke od njih su vremenom nestajale asimilovajući se u jače i veće grupe koje su ih okruživale, druge su odolevale potpunom gubitku etničkog identiteta čuvajući svoje korene i izdvajajući se na taj način od drugih. Jedna od najinteresantnijih etničkih grupa na našem području koja već vekovima egzistira sa nama, koja je stalno uz nas, a o kojoj, nažalost, jako malo znamo jesu Romi.

Oni su jedna od najvećih etničkih grupa koja već dugo živi na marginama društva pokušavajući da se uklopi a da pri tom ne izgubi svoj identitet. Poznato je da se kolektivni identitet gradi u odnosu na druge i isticanjem razlike koja postoji između Nas i Njih, međutim, u toj težnji za očuvanjem svojstvenosti ali u isto vreme i pokušaja asimilacije u većinsko društvo, sredina je koju Romi još uvek traže. Velika distanca koja postoji između romske populacije i većinskog stanovništva zasnovana je pre svega na predrasudama i na neznanju. Strah od svega što je drugačije je osobitost svih društava na svetu, pa samim tim ni mi nismo izuzetak. Da bi prešli taj ponor koji postoji moramo pokušati pre svega da upoznamo tu jako interesantnu i egzotičnu grupu koja dugo zajedno sa nama deli nasleđe prošlih vremena. Potrebno ih je pogledati malo bliže i ovim radom donekle proviriti u njihov svet.

Cilj ovog rada je da se bolje upoznamo sa ovom etničkom grupom, da potražimo njihove korene, vidimo koju tradiciju neguju i kakav način života vode. Potrebno je potražiti što više elemenata koje čine kulturu ove posebne etničke grupe. Takođe bitno je ustanoviti koji su razlozi koji su usloveli da ova populacija živi na marginama društva i da bude toliko odvojena od većinskog društva.

Da bi se upoznali sa jednom društvanom grupom moramo se upoznati sa svim njenim delovima kako bi spojili jednu smislenu celinu koja će nam pomoći da rešimo određeni problem koji postoji u društvu. Ovde ću pokušati da izdvojim par tema koje smatram da bi trebalo da izoštre sliku i da nam unekoliko pomognu u upoznavanju sa ovom zajednicom. Ovo se odnosi, kako na njihovo prošlo nasleđe tako i na sadašnje stanje stvari. Nepobitna je činjenica da tradicija i kulturno nasleđe jako utiču na današnjicu, pa ću pokušati da te razloge izdvojim i prikazem kao jedne od glavnih krivaca za njihovu današnju lošu ekonomsku i socijalnu situaciju i za predrasude koje postoje prema njima.

POREKLO ROMA I NJIHOVO NASELJAVANJE NA BALKAN

Na osnovu fizičke srodnosti, analogije u običajima, identičnosti jezičkih i gramatičkih oblika etnolozi, lingvisti i istoričari saglasni su da je poreklo Roma indijsko, ali nisu sigurni koji deo Indije je bio njihova postojbina. Pretpostavlja se da su razlozi njihove seobe iz zemlje matice bili česti ratovi i upadi raznih osvajača, prvenstveno Mongola u IX i X veku. Migracioni talasi su se odvijali na sledeći način: Severna grupa išla je ka Iranu i Avganistanu, do Kaspiskog mora na severu i Persijskog zaliva na jugu. Jedna grupa je prešla u Armeniju gde se, sudeći po leksici, duže zadržala, a onda, podelivši se u više grupa, krenula u različitim pravcima. Jedna grupa je preko Kavkaza otišla u Rusiju, a druga je nastavila put prema grčkoj i zemljama Balkanskog poluostrva.

Južna grupa se kretala tokovima Tigra i Eufrata. Jedan broj plemena iz ove grupe se uputio ka Crnom moru, a drugi prema Siriji. Najveći broj plemena je stigao u azijsku Tursku.

Najjužnija grupa je nastavila put uz Sredozemno more, preko Palestine i Egipta, duž severne afričke obale sve do Gibraltara i Španije. Grupa koja je ostala u Turskoj je prešla Bosfor i stigla na Balkan.¹

Tokom ovih seoba, gde su Romi krenuli iz svoje domovine jedinu "knjigu" koju su uspeali da ponese jeste njihov jezik. Iako su se selili i bivali u različitim zemljama pa tako i primali ponešto od elemenata tih jezika, ipak su sačuvali svoj primarni govor, pa su lingvisti na osnovu toga utvrdili poreklo jezika i njegovu strukturu. Tako da sada znamo da romski jezik pripada grupi od sedam novohinduskih dijalekata: hindu, maharati, pendžabi, sindi, gudžerati, bengali i urija, ali osnovu jezika čini Hindu li Punjabi. Govorni romski ima više varijanti, ali svi dijalekti sadrže neke reči koje koriste svi Romi. Na osnovu jezika, Romi se mogu podeliti u tri grupe. To su: Domari sa Srednjeg Istoka i iz Istočne Evrope, Lomavreni iz Centralne Evrope i Romi iz Zapadne Evrope.

Postoje četiri romska "plemena" ili nacije: Kalderash, Machavaya, Lovari i Churari. Druge grupe uključuju Romanichal, Gitanoes, Sinti, Rudari, Manush, Boyash, Ungaritya, Luri, Beshalde, Romungro i Xoraxai.² Pored ove podele postoji i podela koja sve evropske Rome deli na: grčke, vlaške, mađarske, moravske, češke, nemačke, poljske, litvanske, ruske, finske, skandinavske, južnoitalijanske, baskijske, engleske, škotske i španske. Kod nas postoji još jedna podela koju je dao priznati etnolog i romolog Tihomir Đorđević. Tako da

---

¹ Danijela Jovanović, Balkanski književni glasnik

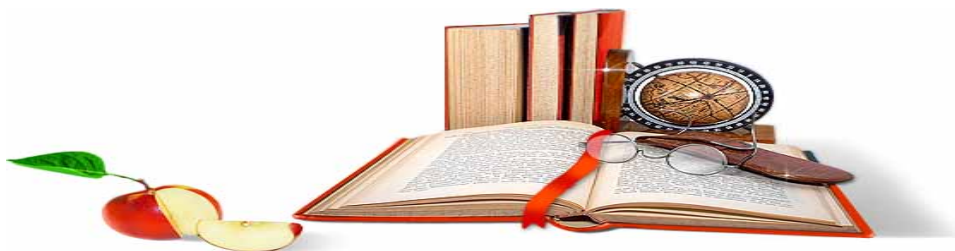
² Roma student center, Minority rights

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET -----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com